

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-11/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában
(előzmény ügy: RI-AJBH-304/2021)

Érintett szerv: Budapesti Rendőr-főkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) beadványában előadta, hogy 2021. április 22-én 9 óra 7 perckor balesetet szenvedett kerékpárjával. A helyszínre érkezett egy rendőr és két katona, akik a panaszos segítségére siettek. 9 óra 40 perckor a helyszínre érkezett két másik rendőr, akik „átvették” az ügyet. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök azt állapították meg, hogy ő okozta a balesetet, valamint közölték, hogy amennyiben nem ismeri el a felelősségét, akkor „nagyon meg fogják büntetni, nem jár ezzel jól”. A panasz szerint az intézkedő rendőrök több, mint 10 percig „nyomást gyakoroltak” a panaszosra. A panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőrök nem tájékoztatták megfelelően a helyszíni bírság elfogadásának következményeiről, valamint nem biztosították számára, hogy a tájékoztatót elolvashassa. A balesetben résztvevő másik személlyel szemben nem indítottak eljárást, és még az alkoholszondás tesztelés is elmaradt.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Jelen ügyben a panaszos az általa benyújtott beadványban kifejtette, hogy közlekedési szabálysértést nem követett el. A beadvánnyal összefüggésben sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint

- az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92. §-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni;
- erre figyelemmel jelen esetben a rendőrségi panasz eljárás során kizárólag annak vizsgálatára van lehetőség, hogy a kérdéses döntés jogszerű intézkedés, eljárás keretében született-e vagy sem.

A felhívást tartalmazó küldemény tértivevénye „Kézbesítve: címzettnek” jelzéssel érkezett vissza Hivatalomhoz, a tájékoztatást a panaszos nem kifogásolta.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás [a továbbiakban: 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendelkezésre álló információk alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A panaszos 2021. április 22-én kerékpáros balesetet szenvedett egy másik kerékpárossal való ütközést követően. Mindezt *S. Zs. r. törm.* személyesen észlelte. Figyelemmel az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra, szabálysértési eljárás kezdeményezése érdekében rendőri intézkedést kezdeményezett; továbbá annak eredményes lefolytatásához baleseti helyszínelők közreműködését kérte. Erre tekintettel *O. B. r. zászlós* és *T. Z. r. főtörzsőr*mester Budapesti Rendőr-főkapitányság X. kerületi Rendőrkapitányság rendőrei megjelentek a baleset helyszínén. A rendőrök a 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás rendelkezéseinek megfelelően jártak el. A rendőrök végül – figyelembe véve pl. az útviszonyokat, a kerékpárok sajátosságait és sebességét – megállapították, hogy a kerékpárúton közlekedő panaszos balról megelőzte az előtte azonos irányban közlekedő másik kerékpárost, majd kormányja beleakadt a másik bicikli oldalkosarába. A panaszos az ütközéstől elesett, személyi sérülés nem történt, anyagi kára viszont keletkezett. A rendelkezésre álló adatok alapján panaszos megszegte a KRESZ 34. § (1) bekezdés d) pontját, kimerítve ezzel a Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerinti, a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének törvényi tényállását. Panaszos tagadta felelősségét, szerinte a másik kerékpáros hirtelen irányváltozása miatt következett be a baleset. Később a panaszost – meghallgatását követően – szabálysértési eljárás keretében pénzbírsággal sújtották, amelyet tudomásul vett, azzal szemben szabálysértési eljárásban jogorvoslással nem élt.

2. A rendelkezésre álló információk alapján a panaszosi és rendőrségi közlések megegyeznek abban, hogy a panaszos az eljáró rendőrök rendelkezésére bocsátotta a sisakkamerája által a balesetről készített videót, melyet a rendőrök a helyszínén megtekintettek.

3. A rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok tanúsága szerint – szemben a panaszos állításával – az intézkedő rendőrök kézi alkoholtesztet alkalmazva felmérték a balesetben részes személyeket. Mindkét kerékpáros negatív eredményt produkált.

4. Panaszos állítása szerint csak öt bírságolták meg az intézkedést követően a rendőrök. Ezzel szemben a rendőrségi dokumentumok szerint a másik kerékpárossal szemben is helyszíni bírságot szabtak ki a KRESZ 58. §-a (3) bekezdésének megszegése miatt.

5. A rendőrségi dokumentumok szerint az intézkedő rendőrök tájékoztatták panaszost az intézkedés és a kapcsolódó szabálysértési eljárás releváns körülményeiről; így arról is, hogy helyszíni bírság elfogadása esetén nincs helye jogorvoslatnak a Szabs. tv. 99. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel.

6. Szemben a panaszos állításával, a rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok tanúsága szerint az eljáró rendőrök intézkedésük során megjegyzéseket nem tettek, nem gyakoroltak nyomást a panaszosra, kizárólag az intézkedéssel összefüggő tájékoztatással, felvilágosítással kapcsolatosan kommunikáltak vele. A helyszíni bírsággal kapcsolatosan szóban ismertették a helyszíni bírság hátulján található tájékoztatót. A rendőrségi dokumentum szerint panaszos legalább 5 percen át tanulmányozta a tájékoztatót, ezt követően írta alá a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt. E tekintetben nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy a rendőrök pontosan milyen tájékoztatást adtak a panaszos számára; illetve, hogy bármilyen módon nyomást gyakoroltak volna rá.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázható, hogy valóban történt egy baleset, amely már önmagában intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, és amely keretében – legalább a tényállás tisztázásának erejéig – intézkedés alá kellett vonni a balesetben részes feleket, így a panaszost is. A körvonalazódó tényállás szerint a rendőrök megfelelő jogszabályoknak és egyéb szabályozóknak megfelelően – nem értékelve annak eredményét – elvégezték a tényállás tisztázásához szükséges cselekményeket. **Mindezek alapján úgy foglaltam állást, hogy az e körbe tartozó sérelmek tekintetében visszásság nem történt.**

2. A felvilágosítás adási kötelezettség elmulasztására, valamint a kényszerítő nyomásgyakorlásra vonatkozó sérelmek tekintetében nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, **így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.**

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos